

Tisková zpráva

Hodnocení působení Miloše Zemana v prezidentském úřadě – leden 2020

- ⊙ U prezidenta České republiky Miloše Zemana česká veřejnost nejvíce pozitivně hodnotí, jak je v kontaktu s občany a zná jejich problémy. Zhruba tři pětiny (59 %) české společnosti ho v tomto ohledu hodnotí kladně.
- ⊙ Nejvíce kritičtí jsou čeští občané k tomu, jak současný prezident dbá o vážnost a důstojnost svého úřadu, kdy ho v tomto ohledu více než polovina (56 %) veřejnosti hodnotí záporně.
- ⊙ V porovnání s loňským rokem si prezident mírně pohoršil v oblasti plnění funkcí svěřených mu Ústavou a reprezentace České republiky v zahraničí.
- ⊙ V porovnání s předchozími prezidenty Václavem Havlem a Václavem Klausem hodnotí občané u stávajícího prezidenta setrvale lépe, jak je v kontaktu s občany a zná jejich problémy. Naopak kritičtější jsou v tomto srovnání v tom, jak prezident Miloš Zeman reprezentuje ČR v zahraničí a jak dbá o vážnost a důstojnost svého úřadu.

Zpracoval:

Martin Spurný

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 583; e-mail: martin.spurny@soc.cas.cz

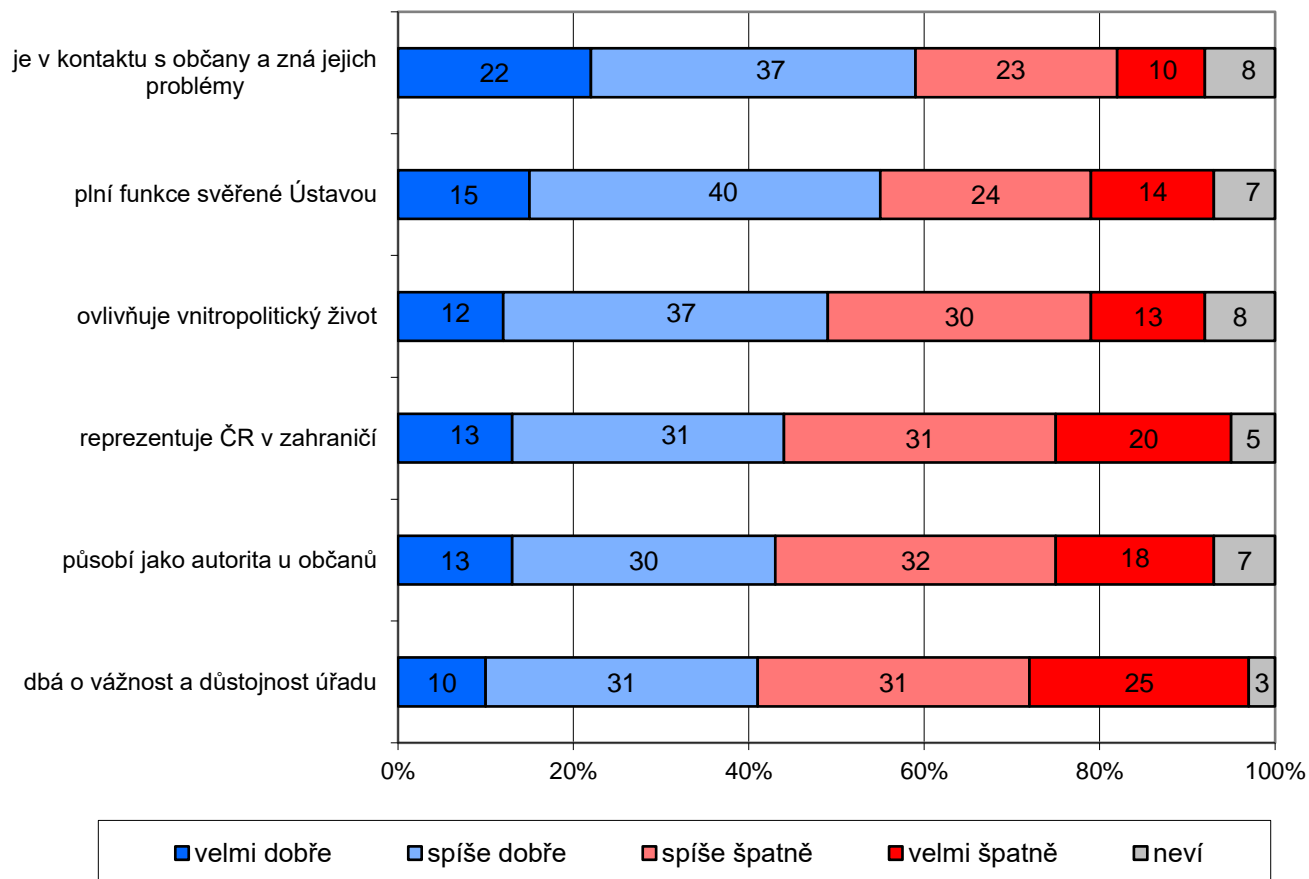
V lednovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOU AV ČR, v.v.i., zaměřilo na hodnocení působení Miloše Zemana v prezidentském úřadě podle šesti vybraných kritérií¹.

Z vybraných kritérií nejvíce česká veřejnost ocenila, jak je prezident Miloš Zeman v kontaktu s občany a zná jejich problémy, což kladně hodnotí přibližně tři pětiny (59 %) českých občanů, že si v tomto ohledu prezident vede špatně si naopak myslí třetina veřejnosti (33 %). Nadpoloviční podíl (55 %) občanů hodnotí kladně to, jak prezident plní funkce svěřené mu Ústavou, opačné negativní stanovisko v tomto ohledu vyjádřily necelé dvě pětiny (38 %) dotázaných. Mírnou převahu příznivého hodnocení nad nepříznivým jsme zaznamenali ještě i v případě toho, jak český prezident Miloš Zeman ovlivňuje vnitropolitický život (podle 49 % dotázaných dobře, podle 43 % dotázaných špatně).

Ve zbývajících třech hodnocených aspektech působení prezidenta mírně převažovalo negativní hodnocení. Spíše nebo velmi špatně hodnotí nadpoloviční většina českých občanů to, jak současný prezident reprezentuje naši zemi v zahraničí (podle 44 % dobře, podle 51 % špatně). Převaha špatného hodnocení je také v tom, jak prezident působí jako autorita u občanů (podle 43 % dotázaných dobře, podle 50 % dotázaných špatně). Ještě výraznější převaha negativních vyjádření je patrná v případě toho, jak prezident Miloš Zeman dbá o vážnost a důstojnost svého úřadu, kde kritické stanovisko vyslovila nadpoloviční většina proti dvěma pětinaš dotázaných, které se naopak vyjádřily pozitivně (41 % dobře, 56 % špatně). Podíl odpovědí „nevím“ v žádném z hodnocených kritérií nepřekročil jednu desetinu české veřejnosti a je tak možné říci, že výrazná většina české společnosti se dokáže vyjádřit k působení Miloše Zemana v prezidentském úřadě.

¹ Znění otázky: „Jak byste zhodnotil dosavadní působení Miloše Zemana v prezidentském úřadě? a) Plní funkce svěřené mu Ústavou? b) Dbá o vážnost a důstojnost úřadu? c) Reprezentuje ČR v zahraničí? d) Ovlivňuje vnitropolitický život? e) Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy? f) Působí jako autorita u občanů?“ Varianty odpovědí: velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně.

Graf 1: Hodnocení působení Miloše Zemana v prezidentském úřadě (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 11. – 22. 1. 2020, 1052 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Z časového srovnání s předchozími výzkumy (viz tabulku 1) vyplývá, že oproti šetření z ledna 2019 se hodnocení prezidenta České republiky Miloše Zemana mírně zhoršilo v oblasti plnění funkcí svěřených mu Ústavou, (pokles kladného hodnocení o 6 procentních bodů, vzestup negativního o 5 procentních bodů) a reprezentace České republiky v zahraničí (pokles kladného hodnocení o 4 procentní body). V ostatních hodnocených kritériích jsou hodnoty srovnatelné s uplynulým rokem a zaznamenaný mírný pokles je v těchto případech statisticky nevýznamný.

Z perspektivy celého období výkonu jeho funkce je možné konstatovat, že nejhorší průměrné hodnocení ve výše uvedených kritériích měl současný prezident v prvních dvou letech 2014 a 2015, kdy se průměr kladného hodnocení pohyboval na úrovni přibližně dvou pětin. Nejlépe Miloše Zemana česká veřejnost hodnotila v roce 2016, kdy průměrné kladné hodnocení ze všech kritérií dosáhlo téměř tří pětin (58 %), v následujícím roce 2017 mírně pokleslo a od té doby (ve výzkumech 2018, 2019 i 2020) se stabilně drží přibližně kolem jedné poloviny kladných hodnocení.

V porovnání působení Václava Havla, Václava Klause a Miloše Zemana v prezidentském úřadě lze rozeznat značné rozdíly, a každý z nich byl nejlépe hodnocen v jiných oblastech. Václav Havel byl nejlépe hodnocen v tom, jak reprezentuje ČR v zahraničí, Václav Klaus v tom, jak dbá o vážnost a důstojnost úřadu. Miloš Zeman má naopak nejlepší hodnocení v oblasti, kde oba předcházející prezidenti České republiky měli výrazně nižší hodnocení, a tedy v tom, jak je v kontaktu s občany a zná jejich problémy. V porovnání s oběma jeho předchůdci občané hodnotí Miloše Zemana hůře v tom, jak dbá o vážnost a důstojnost svého úřadu a jak reprezentuje Českou republiku v zahraničí. U ostatních sledovaných oblastí u všech tří prezidentů docházelo v čase k poměrně významným výkyvům a změnám.

Z hlediska průměrného hodnocení byl nejlépe hodnocen Václav Klaus, s tím, že nejlepšího hodnocení dosáhl na začátku výkonu své funkce v roce 2004 (s průměrem mírně pod úrovní tří čtvrtin) a postupně jeho hodnocení klesalo, přičemž mezi roky 2011 a 2013 došlo k razantnímu propadu na výrazně nižší hodnoty (v průměru na úrovni pod hranici jedné poloviny). Částečně odlišný vývoj můžeme sledovat u Václava Havla, kdy jsme nejvyšší hodnocení pozorovali na začátku měření v roce 1997 (nikoliv na začátku jeho působení v úřadu, kdy otázky ještě nebyly součástí výzkumu) pohybující se v průměru na úrovni necelých dvou třetin. V následujících letech (ve výzkumech v letech 1998, 1999, 2001 a 2002) poklesl průměr na relativně stabilní úroveň přibližně kolem poloviny kladných hodnocení. U Miloše Zemana jsme pak zaznamenali nejlepší hodnocení až třetí rok jeho působení v úřadu.

Tabulka 1: Hodnocení Václava Havla, Václava Klause a Miloše Zemana v prezidentském úřadě – časové srovnání (v %)

	Václav Havel				
	1997	1998	1999	2001	2002
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	70/18	66/22	62/27	67/28	64/26
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	41/44	25/63	25/65	28/63	23/66
Ovlivňuje vnitropolitický život?*	56/36	39/54	33/57	39/51	40/48
Reprezentuje ČR v zahraničí?	81/11	78/16	76/19	78/19	82/12
Působí jako autorita u občanů?	-	-	46/48	50/44	45/47
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	64/31	47/49	56/39	63/34	67/28

*V letech 1997 a 1998 byla použita formulace „působí na domácí politické scéně“

	Václav Klaus				
	2004	2007	2009	2011	2013
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	84/8	80/13	78/17	75/16	60/35
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	44/39	36/45	36/51	35/54	21/73
Ovlivňuje vnitropolitický život?	55/31	53/38	48/40	49/39	39/44
Reprezentuje ČR v zahraničí?	86/10	84/11	59/38	74/22	54/44
Působí jako autorita u občanů?	72/19	75/17	68/25	66/28	40/55
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	89/7	88/9	80/17	80/16	64/34

	Miloš Zeman						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	53/39	53/39	68/26	63/31	57/35	61/33	55/38
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	52/37	53/38	70/24	66/28	62/31	62/31	59/33
Ovlivňuje vnitropolitický život?	41/50	39/47	59/31	52/39	48/45	50/43	49/43
Reprezentuje ČR v zahraničí?	37/51	33/62	52/43	47/49	42/53	48/48	44/51
Působí jako autorita u občanů?	31/61	27/67	51/42	45/50	48/46	45/50	43/50
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	35/61	26/71	48/49	39/57	38/57	41/55	41/56

Pozn.: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „velmi dobře“ a spíše dobře/„spíše špatně“ a „velmi špatně“. Dopočet do 100 % tvoří spontánní odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

V názorech obyvatel ČR na působení Miloše Zemana v prezidentské funkci najdeme značné rozdíly mezi jednotlivými skupinami obyvatel. Ve všech zkoumaných oblastech se hodnocení Miloše Zemana výrazně zlepšuje spolu s rostoucím věkem dotázaných, přičemž kritičtější postoj zaujímají obyvatelé ve věku do 29 let, naopak nejpříznivěji prezidentovo působení hodnotí čeští občané s vyšším věkem než 60 let. V případě toho, jak prezident plní funkce

svěřené mu ústavou, jak dbá o vážnost svého úřadu a jak ovlivňuje vnitropolitický život, se pak hodnocení Miloše Zemana mírně zhoršuje spolu se zvyšujícím se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání. V případě subjektivního hodnocení životní úrovně vlastní domácnosti se s jejím zhoršováním poněkud zlepšuje hodnocení prezidenta ve všech zkoumaných oblastech.

Ve všech případech se hodnocení výrazně zlepšuje spolu s rostoucí důvěrou prezidentovi a v menší míře rovněž s narůstající spokojeností s politickou situací v ČR. Podle sebezřazení na pravolevé škále politické orientace se hodnocení prezidenta zlepšuje spolu s posunem od pravice k levici na dané škále. Podle stranických preferencí je pak prezident vesměs pozitivněji hodnocen příznivci KSČM, ANO a ČSSD naopak hůře ho hodnotí příznivci TOP09, ODS a České pirátské strany. Z hlediska ekonomické aktivity je nejlépe hodnocen důchodci a manuálně pracujícími a hůře ho hodnotí podnikatelé a osoby samostatně výdělečně činné, odborní pracovníci a pracovníci ve službách.

Z hlediska zemí je prezident ve všech ohledech lépe hodnocen na Moravě a ve Slezsku než v Čechách. Rozdíly napříč kraji ukazují, že lépe je hodnocen v Moravskoslezském, Zlínském, Plzeňském a Libereckém kraji, relativně hůře je pak vnímán v Jihočeském kraji a obyvateli Prahy. Výrazně lépe pak prezidenta ve všech ohledech hodnotí ti, kdo jej podpořili ve druhém kole loňských prezidentských voleb, naopak kritičtěji se k němu staví ti, kdo tehdy ve druhém kole podpořili Jiřího Drahoše, nebo volit nešli.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v20-01</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>11. 1. – 22. 1. 2020</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážený dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1052</i>
<i>Počet dotázaných s volebním právem:</i>	<i>1028</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>182</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.30</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pi200217</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>17. února 2020</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Martin Spurný</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různě velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.